

О.В. Манойленко, д-р екон. наук, проф. (НТУ «ХПИ», Харків)

А.В. Целуйко, здоб. ОС «магістр» (НТУ «ХПИ», Харків)

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ПІДПРИЄМСТВ

У нинішніх кризових умовах воєнного стану багато підприємств втрачають свої активи або перевозять виробництво в інші регіони для забезпечення безпеки бізнесу. Тому питання обліку основних засобів набуває все більшої актуальності з приводу забезпечення контролю за необоротними активами підприємства в цілому і вибіркової їх оцінки в надзвичайних ситуаціях.

Провівши дослідження нормативно-правової бази, наукових джерел і практичної діяльності підприємств рекомендуємо кожному підприємству розробляти свій детальний робочий план рахунків з урахуванням виду діяльності, індивідуальних особливостей організаційно-економічних і технічних умов на підприємстві.

Запропоновано до впровадження індивідуально спроектований робочий план рахунків в частині аналітичних рахунків до рахунку 10 «Основні засоби» та 11 «Інші необоротні матеріальні активи» [2], що надасть аналітичне підґрунтя для систематизації облікової інформації і подальшого проектування і розробки внутрішньої звітності щодо основних засобів підприємства.

Внутрішню звітність пропонуємо розробляти і пропонувати до використання для управлінського персоналу. Важливим аспектом є узгодження періодичності і строків подання управлінської звітності щодо основних засобів з менеджментом підприємства. Тому що несвоєчасна обліково-аналітична інформація втрачає свою актуальність і не буде давати ефект від прийняття управлінських рішень.

Особливостями основних засобів є поступове перенесення їх вартості на об'єкти, що калькуюються [1]. Саме тому детальне планування і оптимізація методів нарахування амортизації та відображення в обліковій політиці підприємства в нинішніх умовах виглядає як ефективний спосіб управління витратами і, як наслідок, управління прибутком.

Саме тому пропонуємо деталізувати Робочий план рахунків враховуючи методи нарахування амортизації основних засобів. До субрахунку 104 «Машини та обладнання» пропонуємо відкрити

аналітичні рахунки:

104/1 «Обладнання, яке амортизується за прямолінійним методом»;

104/2 «Обладнання, яке амортизується за методом зменшення залишкової вартості»;

104/3 «Обладнання, яке амортизується за методом прискореного зменшення залишкової вартості»;

104/4 «Обладнання, яке амортизується за кумулятивним методом»;

104/5 «Обладнання, яке амортизується за виробничим методом».

За такою самою схемою пропонуємо відкривати аналітичні рахунки до інших субрахунків рахунку 10 «Основні засоби» з урахуванням організаційно-технічних особливостей діяльності підприємств. Саме запропонована методика обліку основних засобів надасть деталізовану інформацію про характерні особливості кожного типу основних засобів і пов'яже із закріпленими в обліковій політиці методами нарахування амортизації основних засобів.

Наступним етапом рекомендуємо розробку внутрішньої звітності про основні засоби для потреб менеджменту.

На основі запропонованої методики обліку у внутрішній звітності про основні засоби можливим впровадження детальної інформації про типи основних засобів в розрізі методів нарахування амортизації.

Таким чином, запропонована методика складання форми внутрішньої звітності про стан та рух основних засобів сприятиме методичному забезпеченню аналізу основних засобів та посиленню контролю за їх використанням.

Інформаційні джерела

1. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби»: Наказ Міністерства Фінансів України від 27.04.2000 р. № 92 [Електронний ресурс] // Верховна Рада України. – Офіц. веб-сайт. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00>.

2. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: Наказ Міністерства Фінансів України від 30.11.1999 № 291 [Електронний ресурс] // Верховна Рада України. – Офіц. веб-сайт. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99>.